

Małgorzata Markowska

ROLA REGIONALNYCH STRATEGII INNOWACJI W PODNOSZENIU KONKURENCYJNOŚCI REGIONU

Opracowanie i wdrażanie regionalnych strategii innowacji (*regional innovation strategies* – RIS) stało się skutecznym narzędziem realizowanej polityki rozwoju innowacyjnego w polskich regionach. Innowacyjność to podstawa konkurencyjności – takie jest zasadnicze przesłanie budowy RIS. Najważniejsze jest wprowadzenie nowatorskich rozwiązań na poziomie przedsiębiorstw, stanowiących znakomite podłoże rozwoju innowacji. W regionach, które zapewniają przyjazne środowisko do rozwoju innowacji, firmy mogą znaleźć właściwe, na miarę swoich potrzeb, rozwiązania, pozyskują nowe technologie, wykorzystują wyniki badań, mają dostęp do systemów finansowania, co prowadzi do wytwarzania nowoczesnych, konkurencyjnych produktów i usług. W wielu przypadkach można ulepszyć strukturę regionalną poprzez skupienie się na realnych potrzebach firm. Dlatego tak istotna jest świadomość tych potrzeb. Zadanie to mają uwzględniać konkretne projekty, stanowiące część regionalnych strategii wspierania rozwoju innowacji.

Celem artykułu jest zaprezentowanie metodologii budowy RIS oraz znaczenia innowacji dla rozwoju regionu i podnoszenia konkurencyjności na przykładzie wybranych, wdrażanych w Polsce regionalnych strategii innowacji.

1. Wstęp

Przyjęta przez Radę Unii Europejskiej w 2000 r. „Strategia lizbońska” za główny cel stawia stworzenie do 2010 r. na terytorium Europy najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na

wiedzy, zdolnej do trwałego rozwoju, tworzącej większą liczbę miejsc pracy. Stając się członkiem Unii Europejskiej, Polska i polskie regiony są również zobowiązane do wykonania tych zadań [7].

Innowacje we współczesnym świecie są kluczem do rozwoju gospodarczego. Region jest konkurencyjny, jeśli przedsiębiorstwa wprowadzają nowe produkty, technologie, metody organizacji pracy, wykorzystując rolę nauki jako dostawcy nowych rozwiązań technologicznych. Według regionalisty G. Gorzelaka, w wyniku rozwoju „komputerowego” kapitału wszechobecna **globalizacja**, przejawiająca się m.in. w deregulacji światowego rynku, we wzroście znaczenia transnarodowych korporacji (*gateways*), jest możliwa głównie dzięki innowacjom (sieci informatyczne). Zaostrzająca się **konkurencja** staje się globalna (nowi aktorzy), obejmując regiony/miasta, a w walce o rynek wygrywają producenci innowacji, co utrwala segmentację. **Innowacja** zaś tworzy dla siebie popyt, sprzyja powstawaniu nowych innowacji, umożliwia globalizację (sieci informatyczne) i jest płaszczyzną konkurencji [1].

Najbardziej rozwinięte regiony Europy to te, które zdołały stworzyć środowiska sprzyjające innowacjom: system instytucji finansowych, doradczych i pośrednictwa w transferze technologii oraz system zachęt i pomocy publicznej. Środowiska takiego nie da się stworzyć nakazowo, potrzebne są proces współpracy, oddolne inicjatywy ze strony zarówno nauki, jak i gospodarki – sukces rynkowy jest główną motywacją innowacji.

Do zadań samorządu województwa należy pobudzanie aktywności gospodarczej, tworzenie warunków rozwoju gospodarczego, podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa, a także wspieranie rozwoju nauki, współpracy między sferą nauki i gospodarki oraz popieranie postępu technologicznego oraz innowacji.

W 2002 r. ówczesny Urząd Komitetu Badań Naukowych (obecnie Ministerstwo Nauki i Informatyzacji) ogłosił konkurs na przygotowanie projektów celowych w zakresie opracowania regionalnych strategii innowacji, opartych na metodologii europejskich projektów RIS.

2. Cele budowy regionalnych strategii innowacji w polskich regionach

We współczesnym świecie kształtuje się nowy typ społeczeństwa opartego na wiedzy i informacji, ukierunkowanego na innowacje. Warunkiem zaś wdrażania innowacji jest postrzeganie zmiany jako potencjalnej szansy, a nie zagrożenia

zenia dla firm, regionu. Zmiany zachodzące na rynku, nasilająca się konkurencja dotyczą nie tylko firm, ale i regionów. Zgodnie ze współczesnymi poglądami wielu naukowców i praktyków, to właśnie innowacje będą najważniejszym czynnikiem decydującym o pozycji konkurencyjnej i poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionów w XXI w.

Region konkurencyjny to taki, w którym wytworzenie strukturalnej przewagi i skomercjalizowanie wytworów regionu są możliwe dzięki określonemu poziomowi wiedzy ludzkiej, rozumianemu jako zdolność do wyprzedzania potrzeb i odkrywania nowej kombinacji zastosowania istniejących lub nowych zasobów rzeczowych. Przy czym rozwojowi tej zdolności sprzyjają infrastruktura techniczna i społeczna, nieuchwytny system powiązań, który z elementami infrastruktury i zagospodarowaniem tworzy regionalny system innowacyjny [3].

Regionalny system innowacyjny jest traktowany jako zasadnicze ogniwo wewnętrznej i zewnętrznej integracji gospodarki i nauki regionu. Stanowi on specyficzną formę współpracy różnego rodzaju organizacji i instytucji, których celem jest rozwój innowacji w regionie. System ten musi się charakteryzować ukierunkowaniem popytu na innowacje oraz uwzględniać specyficzne cechy branżowe firm działających w regionie. Celem systemu jest wspieranie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich [5].

Jednym z najbardziej wymiernych efektów realizowania polityki innowacyjnej w Unii Europejskiej są opracowane i wdrażane w przeszło 100 regionach Europy RIS, które określa się jako strategie rozwoju gospodarczego regionu oparte na wiedzy i nowych technologiach. Właściwe opracowanie i wdrożenie RIS sprzyja tworzeniu efektywnego systemu wspierania innowacji w regionie, systemu opartego na trwałym partnerstwie i współpracy między sferą nauki i badań, sferą administracji publicznej oraz sferą produkcji i usług, w tym głównie w sektorze MŚP.

Regionalna strategia innowacji służy zbudowaniu trwałego partnerstwa między przemysłem, samorządem regionu i administracją rządową, samorządem gospodarczym i innymi partnerami społecznymi, jednostkami naukowo-badawczymi oraz infrastrukturą biznesową w celu: wspierania władz regionalnych we wdrażaniu efektywnego systemu stymulowania innowacyjności w regionie, generowania podstaw trwałego i zrównoważonego rozwoju, podnoszenia konkurencyjności regionu, wzrostu poziomu innowacyjności i konkurencyjności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, nawiązania ścisłej współpracy z krajowymi i zagranicznymi innowacyjnymi regionami, efektywnej absorpcji funduszy strukturalnych oraz innych źródeł finansowych, krajowych i zagranicznych.

Realizacji zadań regionalnych strategii innowacji sprzyjają mechanizmy przewidziane w metodyce, opracowanej przez instytucje Unii Europejskiej.

3. Metodologia budowy regionalnych strategii innowacji¹

Metodologia, według której powstawały w Polsce regionalne strategie innowacji, zakładała realizację zadań cząstkowych, sprowadzających się do:

1) osiągnięcia regionalnego konsensusu – z jednej strony strategie powstawały we współpracy pomiędzy sektorem prywatnym (szczególnie MŚP), reprezentowanym przez regionalne instytucje zrzeszające, sektorem badań i nauki a autorytetami na szczeblach regionalnym i lokalnym oraz władzami regionu, z drugiej zaś istotnym elementem współpracy stało się budowanie kultury innowacyjnej w regionie oraz uzyskanie społecznego poparcia działań innowacyjnych przez lokalnych i regionalnych aktorów,

2) analizy i oceny regionalnego potencjału innowacyjnego – punktem wyjścia do dokonania oceny były: analiza podaży i popytu nowych technologii w regionie, wskazanie sektorów gospodarki zdolnych do wdrażania nowych technologii i podwyższania poziomu innowacyjnego regionu, tzw. sektorów wysokiej szansy; elementem składowym była ocena stanu infrastruktury (użytych instrumentów, instytucji wsparcia biznesu, administracji), bezpośrednio związanej z kreowaniem dyfuzji wiedzy i techniki z sektora badań do gospodarki,

3) zdefiniowania strategii oraz projektów pilotażowych,

4) stworzenia podstaw oceny projektu i ewaluacji strategii na etapie implementacji.

Strategia zgodnie z prezentowaną metodologią promuje kooperację pomiędzy prywatnym sektorem, zwłaszcza MŚP, i społecznym sektorem badań i rozwoju technologii oraz autorytetami społecznymi, stając się narzędziem wspierania endogenicznych czynników rozwoju innowacyjnego regionu.

Projekt, mający na celu opracowanie regionalnej strategii innowacji, składa się z trzech faz realizacji: fazy definicji (0), fazy implementacji (1) i fazy oceny, kontroli, analizy skuteczności przyjętych rozwiązań (2); (por. tab. 1).

Faza definicji, trwająca ok. 12 miesięcy, obejmuje: ustalenie struktury zarządzania projektem, wybór ekspertów krajowych i zagranicznych, podnoszenie świadomości społecznej w zakresie innowacyjności,

---

¹ Opracowano na podstawie [6].

stworzenie konsensusu w celu realizacji projektu i ustanowienia regionalnej strategii innowacji, zdefiniowanie właściwej dla danego regionu metodologii projektu, osiągnięcie zgody wszystkich uczestniczących stron co do celów projektu, jego programu pracy i metodologii. Na tym etapie istnieje możliwość modyfikacji założeń projektu i sposobu jego realizacji.

Tabela 1. Etapy tworzenia RIS

	Działania
Etap 0 Definiowanie	<ul style="list-style-type: none"> - Ustanowienie Komitetu Sterującego - Budowa konsensusu w regionie w celu stworzenia strategii - Opracowanie metodologii projektu - Podnoszenie świadomości o znaczeniu innowacyjności
Etap 1 Implementacja	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza i identyfikacja potrzeb MŚP w zakresie innowacji - Analiza potencjału JBR, szkół wyższych, instytucji wspierania innowacji, biznesu - Zintegrowana analiza ekonomiczna regionu z uwzględnieniem istotnych sektorów, wyznaczonych w strategii rozwoju regionu - Przygotowanie założeń dla regionalnej strategii innowacji
Etap 2 Ocena, monitoring	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie i przyjęcie regionalnej strategii innowacji - Wytypowanie i wdrożenie konkretnych działań wynikających ze strategii - Utworzenie systemu monitorowania i oceny działań - Utworzenie międzynarodowej struktury umożliwiającej współpracę w zakresie innowacji

Źródło: opracowanie na podstawie [6].

Faza ta zawiera elementy tworzenia struktury zarządzania, czyli „konstrukcji”, będącej jednostką bezpośrednio kierującą pracami nad przygotowaniem RIS, jak również jej wdrożeniem po zakończeniu projektu. Rola tej jednostki jest ważna ze względu na proces budowania konkurencyjności regionu poprzez innowacje. Tworzenie strategii jest związane z długookresowym planowaniem działań na rzecz podnoszenia poziomu innowacyjności regionu, szczególnie sektora MSP funkcjonujących w regionie. Konieczne jest wskazanie, jaką rolę mają odegrać w projekcie eksperci zagraniczni – i jakie działania wymagają wsparcia ze strony doświadczonych pracowników Unii Europejskiej w zakresie przygotowywania RIS.

Faza implementacji, trwająca ok. 12 miesięcy, polega na wdrażaniu działań, uzgodnionych w fazie 0, w drodze analizy potrzeb w zakresie

projektu w firmach, tj. analizy regionalnego potencjału poprzez ocenę podaży nowych technologii i innowacji w regionalnych ośrodkach naukowo-badawczych, ocenę infrastruktury badawczej i biznesowej, opracowanie założeń do strategii i planu działania, budowę analizy SWOT regionu, zawierającej wskazanie sektorów o prognozowanym, dynamicznym rozwoju. Analiza potrzeb firm MŚP w regionie pozwala uzyskać informacje na temat potrzeb firm w zakresie innowacji, technologii, działalności i strategii biznesowej, finansowania, szczególnie kapitału ryzyka, zapotrzebowania na regionalną infrastrukturę wspomagającą itd. Pomaga w zidentyfikowaniu silnych i słabych stron oraz możliwości lokalnej gospodarki, a także systemu wspomagania innowacji oraz warunków lokalnych, które wpływają na sytuację firm. Przedmiotem analizy jest też „europejska orientacja” przedsiębiorstw: kontrakty zawarte z przedsiębiorstwami europejskimi, udział przedsiębiorstw w projektach europejskich, dostosowanie do standardów UE itd. Analiza potrzeb zawiera: opis gospodarki regionu ze szczególnym uwzględnieniem innowacji, ocenę gospodarczych i technologicznych tendencji rozwoju głównych sektorów przemysłowych w regionie, SWOT firm regionalnych, przegląd sieci współpracy, ogląd pozytywnych i negatywnych cech gospodarki regionu. Z kolei analiza regionalnego potencjału skupia się na ocenie ekspertyzy technologicznej oraz możliwościach badawczych (potencjału badawczego) w regionie i jego dostępności dla firm. Zmierza do oceny struktury instytucji pośredniczących, tj. organizacji oferujących usługi w zakresie wspierania przedsiębiorczości i transferu technologii, finansowania innowacji oraz instytucji odpowiedzialnych za tworzenie i rozwój infrastruktury innowacji. Efektem tych badań jest identyfikacja silnych i słabych stron oraz potencjału istniejącej struktury badawczo-wdrożeniowej w celu konstrukcji regionalnego systemu wspierania innowacji, najbardziej adekwatnego do wcześniej zidentyfikowanych potrzeb MŚP w regionie i perspektyw przyszłego rozwoju. Z kolei analiza regionalnej infrastruktury badawczej i ekspertyzy technologicznej zmierza do oceny technologicznego zorientowania, jakości i możliwości potencjału badawczego. Prowadzi do zebrania danych na temat personelu badawczego, poziomu technicznego, wydatków, głównych źródeł przychodów oraz powiązań z przemysłem w regionie i poza nim. Obejmuje instytucje, takie jak: szkoły wyższe, jednostki naukowo-badawcze, instytuty PAN, państwowe, publiczne i prywatne organizacje badawcze. Ogląd regionalnej podaży w zakresie usług finansowania innowacji dotyczy organizacji zarządzających kapitałem ryzyka, regionalnych funduszy pożyczkowych i gwarancyjnych, regionalnych inicjatyw mających na celu

poszukiwanie inwestorów prywatnych (sieci inwestorów). Identyfikuje interes poszczególnych organizacji w realizacji regionalnej strategii innowacji. Obejmuje przegląd istniejących schematów powiązań pomiędzy instytucjami, działań mających na celu poprawę infrastruktury innowacji w regionie, posiadanych i dostępnych środków na uczestnictwo w inicjatywie.

W fazie oceny, kontroli, analizy skuteczności przyjętych rozwiązań zmierza się do oceny wniosków z przeprowadzonych analiz, opracowana zaś strategia jest wdrażana poprzez realizację konkretnych działań. Faza 2, trwająca ok. 8 miesięcy, obejmuje zdefiniowanie, implementację oraz testowanie konkretnych działań przewidywanych w strategii, a także ustanowienie systemu monitorowania w celu kontroli i oceny realizowanych działań. Na podstawie wyników i analiz zostają opracowane ramowa strategia oraz konkretne działania w celu poprawy innowacyjności w regionie. Strategia ma na celu dostarczenie odpowiedzi na pytanie: jak zaspokoić zidentyfikowane w ramach projektów potrzeby przedsiębiorców w regionie przy optymalnym wykorzystaniu istniejącego w regionie systemu wspomagania innowacji? Niektóre z tych działań powinny odpowiadać na krótkoterminowe zapotrzebowania przedsiębiorców, inne zaś powinny wspomagać tworzenie i implementację wizji długoterminowej w planowaniu strategicznym w regionie [4].

W czasie trwania drugiej fazy zostaje wdrożona pierwsza grupa projektów pilotażowych, co pozwala uzyskać ocenę efektywności prowadzonych działań. Ponadto zostaje zdefiniowany zespół wskaźników pozwalających na ciągłą kontrolę, monitorowanie i ocenę przyjętych procedur oraz efektywności podejmowanych działań. Faza ta jest wykorzystana do zbudowania struktur pozwalających na współpracę z innymi regionami w kraju i Europie w zakresie promocji innowacji i promocji działań na rzecz przedsiębiorczości. Projekt wykazuje zwykle, że opracowanie regionalnego systemu innowacji stanowi część głównego nurtu polityki regionalnej i że została zorganizowana innowacyjna społeczność w regionie. W celu wprowadzenia odpowiedniego klimatu, sprzyjającego tworzeniu strategii innowacyjnej i budowaniu konkurencyjności, wykorzystuje się wszystkie możliwe nośniki informacji, zwłaszcza o zasięgu regionalnym. Jest to bardzo istotny element budowania społecznego poparcia dla działań innowacyjnych w regionie i osiąganie konsensusu. Nie zawęża się akcji informacyjnej do jednej fazy projektu, gdyż poszczególne etapy przynoszą informacje będące motorem postępującego procesu kreowania strategicznych działań na rzecz innowacyjności. Niezbędne jest

bezpośrednie i natychmiastowe udostępnianie informacji; w tym celu często wykorzystuje się specjalnie przygotowane strony internetowe (por. tab. 2).

Tabela 2. Adresy stron internetowych zawierających regionalne strategie innowacji opracowane w polskich regionach

Województwo	Adres strony internetowej
Dolnośląskie	http://www.ris-dolnyslask.pl/
Kujawsko-pomorskie	http://www.ris.kujawsko-pomorskie.pl/
Lubelskie	http://www.rsi.lubelskie.pl/
Lubuskie	http://www.rsi.lubuskie.pl/
Łódzkie	http://www.rislodzkie.lodz.pl/
Małopolskie	http://www.pk.edu.pl/ris/
Mazowieckie	brak strony WWW
Opolskie	http://www.ritts-inbo.org/
Podkarpackie	http://www.rsi.podkarpackie.pl/
Podlaskie	http://www.ris-podlasie.info.pl/
Pomorskie	http://www.ris-pomorskie.pg.gda.pl/
Śląskie	http://www.ris-silesia.org.pl/
Świętokrzyskie	http://rsi.it.kielce.pl/
Warmińsko-mazurskie	http://www.ris.24.olsztyn.pl/
Wielkopolskie	http://www.innowacyjna-wielkopolska.pl/
Zachodniopomorskie	http://www.msp.neo.pl/index.php

Źródło: opracowanie na podstawie informacji zawartych na stronie www.integris.net.pl.

Metodologia zakłada przeprowadzenie projektu w okresie 32 miesięcy. Okres realizacji ulega skróceniu lub wydłużeniu, w zależności od zakresu działań przewidzianych do realizacji oraz postępu prac, a także ilości środków finansowych na opracowanie RIS.

Beneficjentami projektów RIS są: przedsiębiorstwa, sektor naukowo-badawczy, instytucje wsparcia sektora MŚP, władze samorządowe regionalne i lokalne, mieszkańcy regionu oraz partnerzy gospodarczy i regionalni.

4. Regionalne strategie innowacji w polskich regionach – krótka charakterystyka (wybrane przykłady)

Zarządzanie innowacjami jest oparte na sieci kreującej powiązania w układzie: przedsiębiorstwo, region, państwo, zagranica, z uwzględnieniem otoczenia, rozwoju nauki, procesów informacyjno-decyzyjnych, strategii. To powiązania i relacje w sieci wspierane technologią informacyjną stymulują rozwój innowacji [5].

Zarządzanie innowacjami może być rozważane na poziomie: całej gospodarki, regionu, przedsiębiorstwa, holdingu w strukturach sieciowych, w których współpracować mogą ze sobą partnerzy z kilku regionów w kraju oraz za granicą, w ramach np. Unii Europejskiej.

Poniżej, w tabeli 3, przedstawiono przykłady kilku strategii z uwzględnieniem najważniejszych celów i partnerów uczestniczących w procesie opracowywania i realizacji (więcej informacji zainteresowany czytelnik znajdzie na stronach www., zestawionych w tab. 2). Przesłanką wyboru zaprezentowanych projektów było to, iż są to pierwsze, powstałe na początku obecnego wieku polskie RIS wśród 16, które realizowano w regionach ówczesnych krajów kandydackich.

Partnerzy zagraniczni zaproszeni do przedstawionych RIS to zarówno instytucje niemieckie, irlandzkie, francuskie, belgijskie jak i władze regionów.

Cele działań skupiają się głównie na poprawie konkurencyjności regionów poprzez stworzenie warunków do rozwoju kapitału ludzkiego, sprzyjającego innowacjom środowiska, oraz pobudzanie współpracy między światem nauki, sektorem MŚP i innymi instytucjami zajmującymi się problematyką innowacji.

Tabela 3. Partnerzy i główne cele działań w wybranych polskich projektach

	Projekt	Wyszczególnienie
1	2	3
Partnerzy	RIS – Wielkopolska	<ol style="list-style-type: none"> 1. Centrum Wspierania Innowacji – Poznański Park Naukowo-Technologiczny Fundacji UAM – koordynator 2. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego 3. Publiczna Agencja Przedsiębiorczości dla Landu Branderburgia, Niemcy 4. Region Marche, Włochy
	RIS – WPR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA – koordynator 2. ATI Kuste GmbH – Agencja Transferu Technologii i Rozwoju Innowacyjności Greifswald, Niemcy 3. Titan e.V. – Agencja Transferu Technologii i Innowacji Neubrandenburg, Niemcy
	RIS – Warmińsko-mazurskie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego – koordynator 2. Agencja Rozwoju Regionalnego Shannon, Irlandia 3. Region Osnabrück, Niemcy
	RIS – Silesia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Górnosląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw SA – koordynator 2. Zarząd Województwa Śląskiego

1	2	3
		3. Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego SA 4. Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla 5. Agencja Rozwoju Nord-Pas de Calais, Francja 6. Agencja Rozwoju Limburgii, Belgia
Cele	RIS – Wielkopolska	1. Promocja innowacji wśród przedsiębiorstw Wielkopolski, podniesienie świadomości innowacyjnej firm, zdiagnozowanie barier rozwoju i przygotowanie instrumentów naprawczych 2. Uczyńnienie wielkiego potencjału naukowego regionu zdolnym do służenia potrzebom społecznym i gospodarczym Wielkopolski, diagnoza przyczyn słabych więzi z gospodarką oraz opracowanie środków do ich wzmocnienia 3. Zbudowanie otoczenia sprzyjającego innowacjom, analiza systemu podaży innowacji oraz jego zdolność do odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorstw. Uzupelnienie brakujących elementów systemu
	RIS – WPR	1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich 2. Podnoszenie dostępności usług i informacji 3. Podnoszenie konkurencyjności woj. zachodniopomorskiego 4. Poprawa jakości życia w regionie
	RIS –Warmińsko-mazurskie	1. Szerokie regionalne uświadamianie znaczenia innowacji dla rozwoju regionalnego oraz MŚP – 17 punktów kontaktowych
		2. Określenie potrzeb/wymagań regionalnych przedsiębiorstw, a także rejestrowanie aktualnych ofert oraz potencjału regionalnych usług oferujących wsparcie dla innowacyjności 3. Wypracowanie strategicznej struktury i konkretnych działań do wzmocnienia innowacyjności w regionie
	RIS – Silesia	1. Ustanowienie współpracy pomiędzy głównymi instytucjami zajmującymi się problematyką innowacji 2. Poprawa struktur komunikacyjnych i informacyjnych pomiędzy głównymi instytucjami w obszarze innowacji i MŚP w celu skutecznego sprostania wymaganiom MŚP 3. Stworzenie regionalnego systemu kreującego i monitorującego działania innowacyjne w regionie 4. Wzmocnienie europejskiego wymiaru innowacyjnych inicjatyw w regionie

Źródło: opracowanie na podstawie stron internetowych zestawionych w tabeli 2 oraz materiałów z konferencji nt.: „Innowacyjne regiony Europy – partnerstwo i współpraca gospodarcza”, która odbyła się 14-17 czerwca 2004 r. w Poznaniu, udostępnionych na stronie <http://www.integris.net.pl>.

5. Podsumowanie

Kultura innowacyjna zyskuje coraz większe znaczenie jako czynnik podnoszenia konkurencyjności. Wszystkie aktywne regiony Unii Europejskiej posiadają regionalne strategie innowacji. Bez innowacji nie ma rozwoju, wzrostu. Jest to warunek dotyczący zarówno pozycji konkurencyjnej regionu, jak i trwałego dobrobytu mieszkańców.

Gospodarkę Polski charakteryzuje niski poziom innowacyjności. Konieczne jest więc przyspieszenie rozwoju regionalnego województw poprzez wsparcie rozwoju gospodarczego opartego na wiedzy, badaniach naukowych i nowych technologiach. Najważniejszymi celami regionalnych strategii innowacji jest uzyskanie konsensusu regionalnego wszystkich zainteresowanych środowisk, a więc: władz regionalnych i lokalnych, świata nauki, świata gospodarki na rzecz wspólnych działań, zmierzających do podniesienia poziomu innowacyjności gospodarki regionu. Jest to podstawowy, konieczny warunek budowania konkurencyjności regionu.

Literatura

- [1] Gorzelak G., *Znaczenie innowacji dla rozwoju regionów*, referat wygłoszony na konferencji nt.: „Tworzenie i wdrażanie regionalnych strategii i systemów innowacji w Polsce”, zorganizowanej przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji 9 września 2004 r., maszynopis.
- [2] *Innowacyjne regiony Europy – partnerstwo i współpraca gospodarcza*, materiały z konferencji, Poznań 14-17 czerwca 2004.
- [3] Markowski T., Kot J., Stawasz D., Stawasz E., *Regionalne systemy innowacji jako podstawa budowania konkurencyjności polskich regionów*, „Samorząd Terytorialny” 1998 nr 6, Warszawa.
- [4] Piałacha M., Siuta B., *Wspieranie procesów innowacyjnych w Polsce i krajach Unii Europejskiej*, „Biblioteka Menedżera i Służby Pracowniczej” 2001 z. 5.
- [5] Pomykański A., *Zarządzanie innowacjami*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2001.
- [6] www.integris.net.pl.
- [7] www.strategializbonska.pl.

IMPLEMENTATION OF REGIONAL INNOVATION STRATEGIES AND THEIR ROLE IN ENHANCING REGION'S COMPETITIVENESS

Summary

The development and implementation of Regional Innovation Strategies is one of the tools for the development of regions' innovation policy. The hereby article is an attempt to present methodology for the construction of RIS and to emphasize the significance of innovation for the region's development, based on an example of selected Regional Innovation Strategies undergoing implementation in Poland.